

Ühtekuuluvuspoliitika 2007.–2013. aasta programmide rakendamine

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2011. aasta resolutsioon 2010. aasta aruande kohta, mis käsitleb ühtekuuluvuspoliitika 2007.–2013. aasta programmide rakendamist (2010/2139(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 174–178;
- võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2010. aasta teatist „Ühtekuuluvuspoliitika: 2010. aasta strateegiaaruanne 2007.–2013. aasta programmide rakendamise kohta” (KOM(2010)0110);
- võttes arvesse komisjoni talituste 31. märtsi 2010. aasta töödokumenti, mis lisati komisjoni 31. märtsi 2010. aasta teatisele "Ühtekuuluvuspoliitika: 2010. aasta strateegiaaruanne 2007.–2013. aasta programmide rakendamise kohta" (SEK(2010)0360);
- võttes arvesse komisjoni talituste 25. oktoobri 2010. aasta töödokumenti, mis käsitleb ühtekuuluvuspoliitikat ja majanduskriisile reageerimist ning Euroopa majanduse taastamise kava toetuseks vastu võetud ühtekuuluvuspoliitika meetmete rakendamise hinnangut (SEK(2010)1291);
- võttes arvesse komisjoni talituste 14. novembri 2008. aasta töödokumenti Piirkonnad 2020 – ELi piirkondade tulevaste väljakutsete analüüs (SEK(2008)2868);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (KOM(2010)2020);
- võttes arvesse komisjoni 26. jaanuari 2011. aasta teatist „Kestlikku kasvu toetav regionaalpoliitika Euroopa 2020. aasta strateegias” (KOM(2011)0017);
- võttes arvesse nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta¹;
- võttes arvesse komisjoni 8. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1828/2006, milles sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi,² ning eelkõige kõnealuse määruse artiklit 7;

¹ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

² ELT L 371, 27.12.2006, lk 1.

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrust (EÜ) nr 397/2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi, seoses eluasemete energiatõhususe ja taastuvenergia alaste investeeringute abikõlblikkusega¹;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta määrust (EL) nr 437/2010, millega muudetakse Euroopa Regionaalarengu Fondi käsitlevat määrust (EÜ) nr 1080/2006 seoses marginaliseerunud kogukondadele ette nähtud elamumajandusmeetmete abikõlblikkusega²;
- võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta otsust 2006/702/EÜ ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta³;
- võttes arvesse oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooni struktuurifondide määruse rakendamise kohta 2007–2013 ning riiklike ühtekuuluvuspoliitika strateegiaid ja rakenduskavu käsitlevate läbirääkimiste tulemuste kohta⁴;
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni määrusega (EÜ) nr 1080/2006 (mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi) teadus- ja uuendustegevuseks ning teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi raames teadusuuringuteks ja uuendustegevuseks eraldatud vahendite koostoime rakendamise kohta linnades ja piirkondades, samuti liikmesriikides ja liidus⁵;
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2010. aasta resolutsiooni tõelise territoriaalse, sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse saavutamise kohta ELis – ülemaailmse konkurentsivõime vältimatu tingimus?⁶;
- võttes arvesse komisjoni 28. veebruari 2007. aasta teabedokumenti nr 1 vahendite sihtotstarbelise eraldamise kohta (COCOF/2007/0012/00);
- võttes arvesse komisjoni 18. mai 2009. aasta kirjalikku teavet liikmesriikide 2009. aasta strateegiaaruannete soovitusliku struktuuri kohta (COCOF 09/0018/01);
- võttes arvesse 14. juunil 2010. aastal toimunud välisasjade nõukogu istungil vastu võetud järeldusi ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamist käsitleva komisjoni 2010. aasta strateegilise aruande kohta;
- võttes arvesse Regioonide Komitee 1.–2. detsembri 2010. aasta arvamust teemal „Ühtekuuluvuspoliitika: 2010. aasta strateegiaaruanne 2007.–2013. aasta programmide rakendamise kohta” (CdR 159/2010);
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. juuli 2010. aasta arvamust teemal „Kuidas edendada tõhusat partnerlust ühtekuuluvuspoliitika programmide juhtimisel, tuginedes 2007.–2013. aasta perioodi headele tavadele” (ECO/258);

¹ ELT L 126, 21.5.2009, lk 3.

² ELT L 132, 29.5.2010, lk 1.

³ ELT L 291, 21.10.2006, lk 11.

⁴ ELT C 117E, 6.5.2010, lk 79.

⁵ ELT C 161E, 31.5.2011, lk 104.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0473.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning eelarvekomisjoni, tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamusi (A7-0111/2011),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174 on sätestatud, et selleks, et edendada oma igakülgset harmoonilist arengut, töötab liit välja ja rakendab meetmeid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks ning iseäranis taotleb eri regioonide arengutaseme ühtlustamist ning mahajäämise vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades, nagu maapiirkondades, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondades ning regioonides, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, ning arvestades, et ELi 2020. aasta strateegiat tuleb arvesse võtta tagamaks, et EList saab arukas, jätkusuutlik ja kaasav majandusruum;
- B. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitikal on määrav roll ELi 2020. aasta eesmärkide täielikus saavutamises, eelkõige tööhõive ja sotsiaalvaldkonnas, kõikidel valitsustasanditel ja kõikides geograafilistes piirkondades;
- C. arvestades, et nõukogu määrusega (EÜ) nr 1083/2006 (edaspidi: üldmäärus), ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suunistega (edaspidi: strateegilised suunised), riikliku strateegilise raamistikuga ning rakenduskavadega on kehtestatud ja esile toodud ühtekuuluvuspoliitika strateegiline mõõde, millega tagatakse kooskõla Euroopa Liidu prioriteetidega – Euroopa ja selle piirkondade muutmine atraktiivsemateks investeerimis- ja töökohtadeks, teadmiste ja uuendustegevuse edendamine majanduskasvu huvides ning rohkemate ja paremate töökohtade loomine;
- D. arvestades, et strateegiaaruannete koostamine on ühtekuuluvuspoliitika uus vahend, mis võeti kasutusele käesoleval programmitöö perioodil vastavalt üldmäärusele, et kontrollida strateegiliste suuniste rakendamist eesmärgiga suurendada ühtekuuluvuspoliitika strateegilist sisu ning edendada selle läbipaistvust ja vastutust, ning arvestades, et saadud teabest ja kogemustest tuleks võtta õppust järgmise programmitöö perioodi planeerimisel;
- E. arvestades, et vahendite eraldamisel Lissaboni eesmärkide saavutamiseks määrati kindlaks kokkulepitud 86 prioriteetkava allrühmad, mis on majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni tegevuskava prioriteedid, ning arvestades, et lähenemiseesmärgi piirkondade jaoks määrati kindlaks 47 toetatavat prioriteetset teemat, samas kui piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi piirkondades määrati kindlaks ainult 33 prioriteetset teemat;
- F. arvestades, et liikmesriikide 2009. aasta strateegiaaruannete koostamisel leppisid komisjon ja liikmesriigid kokku, et andmeid vahetatakse vaid prioriteetsete teemade kohta eesmärgi kaupa, kehtestades andmetest väljavõtte tegemise kuupäevaks 30. septembri 2009, mil liikmesriike mõjutas endiselt majanduskriis ja nii mõnelgi riigil tuli programmitöö perioodi alguses toime tulla esialgsete raskustega, ning arvestades, et eeldatavasti on 2013. aasta strateegiaaruanne informatiivsem;
- G. arvestades, et Euroopa piirkondade vahel valitseb jätkuvalt silmatorkav majanduslik,

sotsiaalne ja keskkonnavalane ebavõrdsus, mis on ühest küljest kahe viimase laienemise loomulik tagajärg ning on teisalt tingitud üleilmse finants- ja majanduskriisi otsesest mõjust, kuigi nimetatud ebavõrdsus on möödunud kümnendi jooksul vähenenud tänu ühtekuuluvuspoliitika aktiivsele rollile, mis on määrava tähtsusega, et tagada konkurentsivõime ja majanduskasv, võttes samas arvesse piirkondlikke iseärasusi;

- H. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika on Euroopa majanduse taastamise kavas keskse tähtsusega, võimaldades mõista struktuurifondide kui majandusliku stiimuli olulisust eelkõige väikeettevõtjatele, kestlikkusele ja energiatõhususele, ning arvestades, et komisjonil paluti esitada 2010. aastal aruanne Euroopa kriisiohje raames vastu võetud meetmete rakendamise kohta,
1. väljendab heameelt komisjoni strateegiaaruande üle struktuurifondide vahenditest kaasrahastatavate ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamise kohta; tunnustab liikmesriikide pingutusi oma esimeste strateegiaaruannete koostamisel, mis on osutunud rakendamist käsitleva teabe väärtuslikuks allikaks;
 2. juhib tähelepanu sellele, et võrdleva analüüsi tegemisel tuleks võtta arvesse asjaolu, et viis liikmesriiki tegid andmetest väljavõtte hilisema ning üks liikmesriik varasema kuupäeva seisuga; on seisukohal, et iga liikmesriigi edusamme on asjakohasem võrrelda ELi keskmiste näitajatega;
 3. on seisukohal, et rahaliste vahendite eraldamise läbipaistvus soodustab nõuetekohast rakendamist ja on üks peamine eeltingimus ühtekuuluvuspoliitika üldeesmärkide saavutamiseks ning seetõttu tuleb seda kõigis rakendamisetaappides tõhustada; usub, et toetusesaajate nimekirja avalikustamist tuleks jätkata, eelkõige veebis, kuna see on tõhus vahend läbipaistvuse suurendamiseks; on seisukohal, et ühenduse suuniste kehtestamine ja strateegiaaruannete kasutuselevõtmine uue vahendina on suurendanud vastutust poliitikaeesmärkide saavutamisel; nõuab sellega seoses, et peetaks korrapäraseid poliitilisi arutelusid ühtekuuluvuspoliitika läbipaistvuse, vastutuse ja mõju hindamise parandamiseks;

Rakendamine

4. märgib, et aruannetes kajastatud väljavalitud projektide rahaline maht on 93,4 miljardit eurot, mis moodustab 27,1% praegusel perioodil saadaolevatest ELi vahenditest, ning nimetatud keskmine määr kehtib nii kolme ühtekuuluvuspoliitika eesmärgi kui ka Lissaboni prioriteetidega seotud projektide valiku ning ühenduse strateegiliste suuniste rakendamise edusammude kohta; rõhutab siiski, et nii liikmesriigiti kui ka teemade kaupa on rakendamine edenenud väga erinevalt – üheksa liikmesriigi puhul oli projektivaliku kogumäär üle 40% ja nelja liikmesriigi puhul jäi see alla 20%;
5. kordab oma tunnustust liikmesriikide pingutustele, mille tulemusel eraldati Lissaboni tegevuskava eesmärkide saavutamiseks lähenemispiirkondades olemasolevatest vahenditest keskmiselt 65% ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive piirkondades 82%, mis on rohkem, kui algselt taotleti; märgib rahuloluga, et aruannete kohaselt on Lissaboni prioriteetidega seotud projektidele kokku eraldatud 63 miljardit eurot ning et Lissaboni prioriteetidega seotud projektide valimine toimub samas tempos või isegi pisut kiiremini kui projektide valik muude meetmete jaoks, ning nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid eraldaksid ka edaspidi vahendeid ELi 2020. aasta strateegiat toetavatele projektidele;

6. märgib, et ühenduse strateegiliste suuniste teemade puhul on edukaim territoriaalse mõõtme teema (30%) ja üle keskmise on „Teadmiste ja uuendustegevuse edendamine majanduskasvu huvides”, kuid kaks suunist jäävad alla 27,1%, ning et projektivaliku määr on Lissaboni prioriteetidega seotud projektide puhul üle keskmise nii lähenemiseesmärgi kui ka piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi raames, kuid Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi puhul ulatub vaid 20,5%-ni; peab kahetsusväärseks asjaolu, et kuna kõigi liikmesriikide programmide väljundite ja tulemuste näitajaid ei ole, on strateegiaaruandes esitatud poliitika tulemuslikkuse analüüs oluliselt piiratud; palub seetõttu komisjonil läbi vaadata oma haldusalast aruandlust käsitlevad nõuded ning kutsub liikmesriike üles rangemini järgima programmi rakendamist käsitlevate andmete esitamise korda;
7. väljendab heameelt edusammude üle nende projektide rakendamisel, mille puhul lähtutakse suunistest „Rohkem ja paremaid töökohti”, võttes arvesse majanduskriisi ja töötute arvu kasvu; soovib siiski tungivalt, et komisjon võtaks kasutusele liikmesriikidega koostöö tegemise meetodid, mis lihtsustavad kõigi vajalike rahaliste vahendite kiiret koondamist ja tõhusat eraldamist, et saavutada ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus, kaasav majanduskasv ning kõrge tööhõivetasemega majandus, aidates kaasa sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele ja vaesuse vähendamisele, mis on ELi 2020. aasta strateegias ja selle eesmärkides suurima tähtsusega eelkõige tööhõive- ja sotsiaalsektoris, et edendada majanduskasvu ja tootlikkust ning parandada tööhõivenäitajaid Euroopas;
8. tunneb heameelt selle üle, et Euroopa Sotsiaalfond on pakkunud asjakohast toetust tööturureformide rakendamiseks ning on osutunud tõhusaks vahendiks passiivsetelt aktiivsetele ja isegi ennetavatele tööturumeetmetele ülemineku soodustamisel; palub liikmesriikidel jätkata selliste struktuurireformide elluviimist, mis kaitsevad tööturгу võimalike tulevaste kriiside eest;
9. kutsub liikmesriike üles tegema edusamme selliste kaasfinantseeritud meetmete ja tegevuste elluviimisel, mille eesmärk on toetada piirkondlikul tasandil tööturгу, vähendades nii soolist eraldamist kui ka ebavõrdsust (nt palgaerinevus ja alaesindatus otsustustasandi ametikohtadel), hõlbustades töö- ja pereelu ühitamist ning soodustades üleminekut ebakindlalt töölt õigustega tagatud tööle, võttes arvesse seda, kui suurt hulka naisi mõjutab ebakindel töökorraldus;
10. rõhutab, kui oluline on parandada infrastruktuuri ja teenuseid ning muuta need taskukohaseks ebasoodsamates mikropiirkondades, kus sotsiaalselt tõrjutud isikute (nt romad) osakaal on suur;
11. rõhutab transpordi üleüldist tähtsust territoriaalse, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tagamisel; tunneb muret, et raudteesektoris ei ole investeeringute tase tõusnud kava kohaselt ja jääb alla edusammudele maanteetranspordi sektoris ning ei aita seega piisavalt kaasa transpordi põhjustatud süsinikdioksiidiheite vähendamisele; rõhutab sellega seoses, et ebavõrdselt kavandatud transpordiinvesteeringud eri transpordiliikide vahel mõjuvad kahjustavalt Euroopa ühendveosüsteemi loomisele ning märgib, et täiendavad viivitused rakendamisel võivad tasakaalustamatust süvendada;
12. tuletab meelde, et ligi 23,7% (82 miljardit eurot) Ühtekuuluvusfondi ja struktuurifondide rahalistest eraldistest aastateks 2007–2013 on ette nähtud transpordile, kuid ainult pool sellest kulutatakse üleeuroopalise transpordivõrgu projektidele (17

miljardit eurot üleeuroopalise transpordivõrgu prioriteetsetele projektidele ja 27,2 miljardit eurot üldisele osale), teine pool on ette nähtud investeeringuteks riiklikesse, piirkondlikesse ja kohalikesse projektidesse, mis ei ole üleeuroopalise transpordivõrgu kaartidel näidatud; rõhutab, et Ühtekuuluvusfondist ja struktuurifondidest transpordile eraldatud vahendid on jagatud transpordiliikide ja võrgustike vahel viisil, mis ei võta piisavalt arvesse Euroopa Liidu eesmärke;

13. juhib territoriaalse koostöö seisukohast tähelepanu suundumusele lükata edasi piiriüleste projektide ja raudteeprojektide käivitamist tervikuna ning rõhutab üleeuroopalise transpordivõrgu lisandväärtust, mis on eriti ilmne projektide piiriülestes osades ning nende ühendamisel riiklike maantee-, raudtee- ja siseveeteede projektidega; teeb sellega seoses ettepaneku süstematiseerida parimate tavade ühiste platvormide rakendamine sotsiaal-majanduslikul, geograafilisel, demograafilisel ja kultuurilisel alusel;
14. tunneb heameelt vahendite eraldamise üle, et investeerida energiatõhususse ja taastuvenergiasse elamuehitusel ning marginaliseerunud kogukondadele ette nähtud eluasemeprojektidesse, mida paljudes piirkondades edukalt rakendatakse ja tuleks jätkata ka tulevikus;
15. nõuab, et keskkonnasektoris, eriti Euroopa lisandväärtust loovates olulistes valdkondades, nagu võitlus ja kohandumine kliimamuutusega ja kliimamuutuse leevendamine, investeerimine puhtamasse ja vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogiasse, võitlus õhu- ja veesaaste vastu, meetmed bioloogilise mitmekesisuse kaitseks, raudteevõrgustiku laiendamine, energiatõhususe edendamine, eelkõige ehitussektoris, ja taastuvate energiaallikate edendamine, rakendatakse programme tõhusamalt, et saavutada ELi 2020. aasta eesmärgid ja edendada keskkonnahoidlike töökohtade loomist ja keskkonnahoidlikku majandust;
16. nõuab, et keskkonnakatastroofide ennetamiseks ja/või nende kiireks likvideerimiseks kasutatakse asjaomaseid rahalisi vahendeid ning palub liikmesriikidel kiirendada investeerimist tööstusalade ja saastatud pinnasega seotud ennetusse ja taastamisse, sest rakendusmäär selles valdkonnas on madal;
17. peab kahetsusväärseks viivitusi projektide valikul sellistes strateegiliselt tähtsates valdkondades nagu raudteesektor, teatavad energeetika- ja keskkonnainvesteeringud, digitaalmajandus, sotsiaalne kaasatus, valitsemine ja suutlikkuse suurendamine, ning nõuab nimetatud viivituste põhjuste põhjalikku analüüsi, kutsudes samas liikmesriike üles kaasama piirkondi, et paremini jälgida valdkondi, kus tuleb teha suuremaid pingutusi; toonitab teisalt Euroopa territoriaalse koostöö programmide raames elluviidavate keskkonnaprojektide suuremat vahendite kasutamisevõimet ning juhib tähelepanu koostöö selgele lisandväärtusele; rõhutab siiski, et liikmesriigid, mis olid projektide rakendamisel maha jäänud, võivad olla juba järele jõudnud ning seetõttu ei tohiks mahajäämus näidata praegu enam programmitöö perioodi üldkvaliteeti; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et 2010. aastal on suurenenud vahendite kasutamisevõime ja kiirenenud ühtekuuluvuspoliitika eelarve täitmine, mis tuleneb muu hulgas hiljutisest õigusaktide muutmisest ja asjaolust, et rakenduskavasid on hakatud kiiremini ellu viima, kuna komisjon kiitis lõpuks heaks viimased haldus- ja kontrollisüsteemid;
18. on veendunud, et kehvade tulemuste parandamiseks mõnes esmatähtsas valdkonnas on kiiresti vaja võtta parandusmeetmeid; soovib põhjalikult analüüsida

rakendamisprobleeme nendes valdkondades, kus tekkisid konkreetsed viivitused projektide valikul, ning kutsub sellega seoses liikmesriike üles suurendama jõupingutusi projektide valiku tõhustamiseks mahajäänud teemade puhul ja kiirendama kõikide valitud projektide rakendamist, et vältida kokkulepitud eesmärkide täitmata jätmise riski;

19. on seisukohal, et kiire projektide valik ja rakendamine ning eraldatud vahendite üldine parem kasutamine on eriti vajalik sellise tegevuse puhul, mille eesmärk on eelkõige majanduskriisi negatiivse mõjuga toimetulekuks parandada inimkapitali, edendada tervishoidu ja soodustada haiguste ennetamist, tagada võrdsed võimalused, toetada tööturget ja suurendada sotsiaalset kaasatust;
20. rõhutab asjaolu, et mitu liikmesriiki kinnitasid, et sihtotstarbelise eraldamise kaudu kehtestatud kord on parandanud programmitöö kvaliteeti ja keset; märgib lisaks, et liikmesriigid olid ühehäälselt seisukohal, et Lissaboni strateegiaga seotud riiklike strateegiliste raamistike ja rakenduskavade põhiprioriteetide säilitamine on parim vahend kriisiga toimetulekuks ning kinnitasid veel kord nendes dokumentides esitatud keskpikkade ja pikaajaliste eesmärkide olulisust;

Rakendamisega seotud probleemid

21. rõhutab, et mõnes valdkonnas takistab projektide tõhusat valikut ja rakendamist asjaolu, et puuduvad vajalikud eeltingimused, nagu lihtsamad taotlusmenetlused riigi tasandil, selged riiklikud prioriteedid teatavates sekkumisvaldkondades, ELi õigusaktide õigeaegne ülevõtmine ja ühendatud institutsiooniline ja haldussuutlikkus, ning liigne bürokraatia; kutsub seetõttu liikmesriike ja piirkondi üles hõlbustama poliitika rakendamist, tegeledes nimetatud probleemidega ja kohandades eelkõige õigusraamistikku riigiabi, riigihangete ja keskkonnanormide valdkonnas, ning viima ellu institutsioonilisi reforme;
22. tuletab kahetsusega meelde, et olulist viivitust poliitika rakendamisel põhjustavad peamiselt järgmised tegurid: mitmeaastase finantsraamistiku ja poliitikat käsitlevate õigusaktide paketi üle peetavate läbirääkimiste hiline lõpuleviimine, põhjustades viivitusi riiklike strateegiate ja rakenduskavade väljatöötamises, muudatused finantskontrolli eeskirjades ja riiklikul tasandil kehtestatud hindamiskriteeriumides, käesoleva programmitöö perioodi kattumine perioodi 2000–2006 kontode sulgemisega ning riiklikuks kaasfinantseerimiseks kasutada olevate riigieelarveliste vahendite vähesus;
23. mõistab hukka asjaolu, et kuigi strateegiaaruandes tuleks esile tuua struktuurifondidest kaasrahastatud programmide panus ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide rakendamisse, ei sisalda aruanne põhjalikke andmeid piirkondlike erinevuste kohta aastani 2009;

Majanduskriisile reageerimine

24. tunneb heameelt, et avaldati komisjoni talituste töödokument, mis käsitleb ühtekuuluvuspoliitikat ja majanduskriisile reageerimist ning Euroopa majanduse taastamise kava toetuseks võetud ühtekuuluvuspoliitika meetmete rakendamise hinnangut; rõhutab, et see hinnang põhineb ennekõike riiklikes strateegiaaruannetes sisalduval teabel; nõuab, et komisjon võtaks vajalikke meetmeid, et tagada liikmesriikide esitatud teabe täpsus;

25. märgib, et ülemaailmse rahandus- ja majanduskriisi ning majanduskasvu praeguse aeglustumise kontekstis aitab ELi ühtekuuluvuspoliitika otsustavalt kaasa Euroopa majanduse taastamise kavale ning on reaalmajanduse jaoks suurim ühenduse investeerimisallikas, lisaks võimaldab see sotsiaalmajandusliku keskkonna kiirele halvenemisele paindlikult ja asjakohaselt reageerida; rõhutab, et liikmesriigid pidasid oluliseks seda, et kriisimeetmeid oli võimalik kohandada vastavalt nende konkreetsetele vajadustele; nõuab siiski kriisiolukorraga toimetulekuks paindlikumaid ja lihtsamaid eeskirju ning julgustab liikmesriike kiiresti kasutama kõiki komisjoni poolt kättesaadavaks tehtud meetmeid, et tagada asjakohane ja õigeaegne reageerimine vastavalt konkreetsetele vajadustele ning edukas väljumine kriisist, et saavutada pikaajaline säästev areng konkurentsivõime, tööhõive ja Euroopa piirkondade atraktiivsuse suurendamise abil;
26. rõhutab, kui tähtis on teha täiendavaid pingutusi, et ületada Euroopa majanduse taastamise kava raames võetud konkreetsete ühtekuuluvuspoliitika meetmete üldise mõju hindamise raskused, ning peab kahetsusväärseks, et hinnangus saab seetõttu vaid piiratud selgitada riiklikul tasandil toodud konkreetseid näiteid; tervitab siiski aruandes esitatud heade tavade analüüsi ja esimesi järeldusi;
27. on seisukohal, et kriisist taastumise märgid on nõrgad ning lähiaastatel peab Euroopa toime tulema oma struktuuriliste puudustega, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika sekkumismeetmete ning eelkõige teadus- ja arendustegevusse, innovatsiooni, haridusse ja tehnoloogiasse tehtavate sihtotstarbeliste investeeringute kaudu, kuna see soodustab konkurentsivõimet kõigis sektorites; rõhutab seetõttu, et on vaja põhjalikku analüüsi kriisiga võitlemiseks võetud meetmete mõju kohta ning tagada kättesaadavad vahendid struktuurifondidest, mis on võimas mehhanism, mille eesmärk on aidata piirkondi majanduslikes ja sotsiaalsetes ümberkorraldustes ning edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning solidaarsust;

Koostoime loomine ja regionaalpoliitika vahendite valdkondliku hajutamise vältimine

28. jagab 2010. aasta strateegiaaruannet käsitlevates nõukogu järeldustes väljendatud seisukohta tegeliku lisandväärtuse kohta, mida annab struktuurifondidele ette nähtud ühtne strateegiline ja terviklik lähenemine; tuletab meelde, et igale fondile on vaja oma eeskirju, et tagada edukas kohapealne sekkumine konkreetsete olukordade puhul; rõhutab samuti kriisijärgses ajajärgus tekkinud vajadust konsolideerida riiklikud eelarved ning suurendada koostoimet ja kõigi olemasolevate rahastamisallikate (EL, riiklikud, EIP vahendid) mõju tõhusa kooskõlastamise abil;
29. rõhutab, et struktuurifondide ja muude valdkondlike poliitikavahendite ning nimetatud vahendite ja riiklike, piirkondlike ja kohalike vahendite koostoime on hädavajalik ning loob väärtuslikke seoseid, mis võimaldavad vastastikust tugevdamist, programmide säästvat rakendamist ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamist; tunnistab, et 2007.–2013. aasta assigneeringute sihtotstarbelise eraldamise abil suudab ühtekuuluvuspoliitika paremini luua koostoimet teadus- ja innovatsioonipoliitikaga; rõhutab, et struktuurifonde võiks kasutada teadusuuringute infrastruktuuri tugevdamiseks, et tagada teadusrahastamiseks vajalik tipp-tase; lisaks rõhutab Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi koostoime kasu; märgib, et kogemused näitavad selgelt, et Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest rahastatud programmide edukas toimimine on väga oluline, et

muuta Euroopa Regionaalarengu Fondi poolne majandusmeetmete rahastamine võimalikult tõhusaks; tuletab sellega seoses meelde ristfinantseerimise võimalust, mida ei kasutata veel täiel määral; kutsub komisjoni üles lisama järgmisse strateegiaaruandesse viite struktuurifondide vastastikusele koostoimele ning nende ja ELi teiste rahastamisvahendite koostoimele;

Järelevalve ja hindamine

30. rõhutab, et tehniline abi, järelevalve ja hindamine ergutab varem tehtust õppima ning koos tõhusa finantskontrolliga on need meetmed tulemuste parandamise stiimuliks;
31. peab kahetsusväärseks, et ainult 19 liikmesriiki esitasid teavet põhinäitajate kohta ning seetõttu on praegusel etapil võimatu saada esmast ja selget, kogu ELi hõlmavat ülevaadet meetmete kohapealsest mõjust; julgustab tungivalt liikmesriike kasutama põhinäitajaid strateegilise aruandluse järgmises voorus ajavahemikus 2012–2013; kutsub komisjoni üles sekkuma ning pakkuma liikmesriikidele ja piirkondadele toetust õigeaegsete, ühtsete ja täielike andmete edastamiseks;
32. rõhutab, et komisjon peab tagama tõhusad ja pidevad järelevalve- ja kontrollisüsteemid, et parandada struktuurifondide rakendussüsteemi juhtimist ja tõhusust; palub komisjonil tõhustada liikmesriikide edusammude jälgimise järjepidevust ja kvaliteeti, muutes kohustuslikuks põhinäitajate miinimumkogumi kasutamise järgmise programmitöö perioodi riiklikes strateegiaaruannetes, et lihtsustada võrdlemist ja tulemustele suunatust, ning esitades üksikasjalikumad suunised;

Head tavad

33. on seisukohal, et poliitika rakendamisel tuleb rõhutada vastastikust õppimist ja häid tavasid ning edendada nende vahetamist, suurendades sealjuures eelkõige kohalike ja piirkondlike omavalitsuste haldussuutlikkust, et parandada tõhusust ja tulemuslikkust ning vältida varem tehtud vigade kordamist;
34. julgustab järgima riikliku aruandluse häid tavasid, nagu põhinäitajate kasutamine, tulemustest ja väljunditest teatamine, riiklike poliitikameetmete ja ELi poliitikameetmete koostoimest teatamine, sidusrühmadega avalike arutelude ja konsultatsioonide pidamine, aruannete esitamine riigi parlamendile arvamuse saamiseks ning aruannete avaldamine valitsuse veebisaidil – kasutades seejuures kõikides aruannetes selget ja täpset terminoloogiat –, sest need tavad muudavad aruandluse kvaliteetsemaks ja suurendavad sidusrühmade isevastutust liikmesriikides; nõuab kindlalt, et häid tavasid järgiksid piirkonnad, mida iseloomustab rahastamisprogrammide vähene kasutamisevõime või tõhusus;
35. tunneb heameelt selle üle, et komisjon määrab kindlaks, kuidas riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused saavad viia rakenduskavad kooskõlla ELi 2020. aasta strateegia jätkusuutliku majanduskasvu eesmärkidega ning keskenduda tavade aruka majanduskasvu eesmärkide saavutamisele sellel programmitöö perioodil; kutsub liikmesriike üles tegutsema viivitamata, investeerima rohkem säästvasse arengusse ja arukasse majanduskasvu, sotsiaalsesse kaasatusse ja soolisse võrdõiguslikkusesse tööturul ning kasutama rahalisi vahendeid tulemuslikumalt; lisaks palub komisjonil algetada arutelu, milles käsitletakse põhjalikumalt viise, kuidas ühtekuuluvuspoliitika saab käesoleval perioodil 2007–2013 aidata kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia

eesmärkide saavutamisele;

Järeldused ja soovitused

36. juhib tähelepanu VKEde kui innovaatiliste osaliste rollile majanduses ning rõhutab vajadust arendada seda sektorit muu hulgas Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” rakendamise kaudu, lihtsustada VKEde juurdepääsu rahastamisele ja käibekapitalile ning julgustada VKEde osalust innovaatilistes projektides, et suurendada nende konkurentsivõimet ja tööhõivevõimalusi; rõhutab, et riigiasutuste, VKEde, ettevõtlusvõrgustike, teadusinstituutide ja klasterite koostöö kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning kõigi olemasolevate ressursside, sealhulgas finantskorraldusvahendite (JEREMIE) kui VKEde kapitali tugevdamise meetmete tõhus kasutamine on sotsiaalselt ja majanduslikult mitmeti kasulik; rõhutab siiski, et laenude rahastamisega seoses tuleb parandada õiguskindlust nii, et finantsvahendajad ja edenduspanad saavad innovaatilistele rahastamisvahenditele kehtestada tingimused, mis kehtivad kogu programmitöö perioodi jooksul;
37. on kindlalt veendunud, et hea valitsemistava Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning tõhus koostöö eri valitsustasandite vahel on põhjaneva tähtsusega otsustusprotsessi kvaliteedi tagamisel, strateegilisel kavandamisel, struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahendite kasutamise suurendamisel ning seega ühtekuuluvuspoliitika edukal ja tõhusal rakendamisel; julgustab komisjoni ja liikmesriike tugevdama ja mobiliseerima mitmetasandilist valitsemist vastavalt aluslepingule ning subsidiaarsuse ja partnerluse põhimõtetele; rõhutab seetõttu, kui oluline on tõeline partnerlusstrateegia, mis oleks nii vertikaalne kui ka horisontaalne, ning soovib hinnata kaasatud partnerluste kvaliteeti, tuletades meelde, et partnerlus võib kaasa tuua lihtsustamise, eelkõige projektide valikul; kutsub liikmesriike üles kaasama investeerimisprioriteetide kindlaksmääramise ja otsustusprotsessi algusest peale piirkondlikud ja kohalikud tasandid ning ühendama need programmide rakendamisel kodanikuühiskonna osalejate ja kogukondade esindajatega; teeb sellega seoses ettepaneku kehtestada Euroopa 2020. aasta strateegiat käsitlev kohalike ja piirkondlike omavalitsuste territoriaalne pakt kõikides liikmesriikides;
38. usub, et sätete ja menetluste lihtsustamine peaks kaasa aitama kiirele rahaliste vahendite eraldamisele ja maksete tegemisele ning see peaks seega jätkuma ja kaasa tooma täiustatud eeskirjad 2013. aasta järgsel perioodil nii ELi kui ka riiklikul tasandil ilma toetuse saajatele suuri raskusi tekitamata; on seisukohal, et regionaalpoliitikat tuleks paremini kohandada kasutajate vajadustele ning lihtsustamine peaks vähendama tarbetuid haldustõkkeid ja kulusid ning muid takistusi poliitikaeesmärkide saavutamisel, vältima segadust ja praeguste haldustavade ekslikku tõlgendamist ning teisalt tagama paindlikuma projektijuhtimise, sünkroniseeritud kontrollimise ja poliitika suurema tõhususe; mõistab hukka asjaolu, et liigse bürokraatia, liiga keerukate ja sageli muutuda võivate eeskirjade ning ühtlustamata menetluste tõttu jääb palju rahalisi vahendeid kasutamata; on arvamusel, et tuleb saavutada tasakaal lihtsustamise ning eeskirjade ja menetluste stabiilsuse vahel;
39. nõuab, et liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused tõhustaksid suutlikkuse suurendamist ja vähendaksid halduskoormust, et tagada eelkõige projektide kaasrahastamine riikide osamaksetega, ning kehtestaksid vajadusel finantskorralduse toetuse, et suurendada vahendite kasutamise võimet ja vältida edasisi suuri viivitusi

investeeringimisel;

40. toetab komisjoni kavatsust pöörata struktuurifondide rakendamisel rohkem tähelepanu tulemustele ning on seisukohal, et strateegiaaruannete koostamine on kasulik vahend, et jälgida rakendamise edenemist ning see loob aluse vastastikusele hindamisele ja strateegilisele arutelule ELi tasandil; julgustab liikmesriike kasutama riiklike aruannete koostamisel analüütilisemat ja strateegilisemat lähenemisviisi, keskendudes rohkem eesmärkidele, tulemustele ja strateegilistele arengutele, ning esitama õigeaegset ja täpset teavet põhinäitajate ja kokkulepitud eesmärkide kohta, et koostada kvaliteetsemaid strateegiaaruandeid, mis põhinevad võrreldavatel ja usaldusväärsetel andmetel; rõhutab seetõttu, et 2013. aasta strateegiaaruanne peaks olema tulemuspõhine ja selles tuleks keskenduda rohkem programmide tõhususe, väljundite, tulemuste ja varajase mõju kvalitatiivsele analüüsile, mitte liigsete statistiliste andmete esitamisele;
 41. palub komisjonil ja liikmesriikidel kasutada võimalust, mida pakub finantsperspektiivi 2007–2013 ja ühtekuuluvuspoliitika vahekokkuvõte, et tagada Euroopa rahastamise suurem kasutamisevõime perioodil 2011–2013;
 42. kutsub tulevase ühtekuuluvuspoliitika alaste läbirääkimiste järgmist vooru silmas pidades kõiki ELi institutsioone ja liikmesriike üles hõlbustama põhidokumentide, nagu mitmeaastase finantsraamistiku ja määruste kiiremat vastuvõtmist, et ületada järgmise programmitöö perioodi alguses tekkida võivad käivitusraskused;
 43. kutsub komisjoni üles tagama, et tulevasele ühtekuuluvuspoliitikale eraldatakse piisavad rahalised vahendid; on seisukohal, et ühtekuuluvuspoliitikat ei tohi pidada vaid teiste valdkondlike poliitikameetmete eesmärkide saavutamise vahendiks, sest see on suure lisandväärtusega ühenduse poliitika, millel on oma eesmärk: majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus; rõhutab seetõttu, et ühtekuuluvuspoliitika peaks jääma sõltumatuks ning selle praeguseid aluseid ja põhimõtteid ei tohiks valdkondliku hajutamisega muuta;
- o
o o
44. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele.